

הלבנות מעשה הקרבנות פרק יד

א. מתנדב אדם ונודר עולה ושלמים, וכל מין שירצה מחמשת מיני מנחות הבאין בנדר ונדבה; ומתנדב או נודר מנחה ממנחות נסכים לבדה, מאיזה מין משלשת מיני מנחות נסכים שבארנו. ומתנדב או נודר יין בפני עצמו, או שמן בפני עצמו, או לבונה בפני עצמה; או עצים למערכה מפני שהן כקרבן, שנאמר "ולקרבן העצים" (נחמיה יג, לא).

ב. שנים מתנדבין או נודרין קרבן אחד, עולה או שלמים; אפלו פרידה אחת שלתורים או בני יונה, מביאין אותה בשתפות. אבל המנחה, אינה באה בשתפות. ודברים אלו, דברי קבלה הן. הניח מנחה לשני בניו, ומת הרי אלו מביאין אותה.

ג. איזה הוא נדר, ואיזו היא נדבה: האומר הרי עלי עולה, או הרי עלי שלמים, או הרי עלי מנחה, או הרי דמי בהמה זו עלי עולה או שלמים זה הוא הנדר; אבל האומר בהמה זו או דמי בהמה זו עולה או שלמים, או הרי העשרון הזה מנחה זו היא נדבה.

ד. מה בין נדרים לנדבות: שהנודר אם הפריש קרבנו ואבד או נגנב, חייב באחריותו עד שיקריב כמו שנדר; והמתנדב ואמר זו אם מת או נגנב, אינו חייב באחריותו.

ה. האומר דמי שור זה עלי עולה, ודמי בית זה עלי קרבן, ומת השור, ונפל הבית חייב לשלם; אמר הרי עלי עולה על מנת שלא אתחייב באחריותה, אינו חייב באחריותה.

ו. כבר בארנו שהעושה בית חוץ למקדש, להקריב בו קרבנות אינו בבית עבודה זרה; והאומר הרי עלי עולה שאקריבנה במקדש, והקריבה בבית זה לא יצא. שאקריבנה בבית זה אם הקריבה במקדש, יצא. הקריבה באותו הבית, יצא: הרי הוא כמי שנדר עולה, על מנת שלא יהיה חייב באחריותה; וענוש כרת, על העלייתה בחוץ.

ז. וכן אם אמר הריני נזיר, על מנת שאגלח בבית זה אם גלח שם, יצא: הרי הוא כמי שנדר לצער עצמו, והרי צער; ואינה נזירות.

ח. חטאת ואשם אינן באין אלא על חטא, ואינן באין בנדר ונדבה. האומר הרי עלי חטאת או אשם, או שאמר הרי זו חטאת או אשם לא אמר כלום. היה מחייב חטאת או אשם, ואמר הרי זו לחטאתי או לאשמי, או הרי המעות האלו לחטאתי או לאשמי דבריו קיימים.

ט. האומר קרבן מצרע זה, או יולדת זו עלי אם היה אותו מצרע או היולדת עניים, מביא הנודר קרבן עני; ואם היו עשירים, מביא הנודר קרבן עשיר, אף על פי שהנודר עני.

י. האומר חטאתו ואשמו ועולתו ושלמיו שלפלוני עלי אם רצה אותו פלוני הרי זה מניחו להקריבן על ידו, ומתכפר לו. רצה בשעת הפרשתו, ולא רצה בשעת הקרבה אלא חזר בו בעולה ובשלמים מקריבן, ומתכפר לו בהן: אף על פי שאינו רוצה עתה, שהרי רצה בשעת הפרשה. אבל בחטאת ואשם לא נתכפר לו, עד שירצה מתחלה ועד סוף.

יא. האומר הרי עלי כַּנְדָּרִי רָשָׁעִים, שְׁמַנְדְּרִיָּהֶן נָזִיר וְקָרְבֵּן וּשְׁבוּעָה חַיִּב בְּכֻלָּן; כַּנְדָּרִי כְּשָׁרִין, לֹא נִתְחַיֵּב כָּלוּם. הָרִי עָלִי כַּנְדָּבוֹת כְּשָׁרִין, הָרִי זֶה נָדָר בְּנָזִיר וּבְקָרְבֵּן. וְכָל כְּנֻזֵּי קָרְבֵּן, כְּקָרְבֵּן.

יב. אֵין הַנּוֹדֵר וְלֹא הַמִּתְנַדֵּב חַיִּב, עַד שִׁיִּהְיֶה פִּיּוּ וְלִבּוֹ שׁוּוִין. פִּיצֵד: הַמִּתְכַּוֵּן לֹאמַר הָרִי עָלִי עוֹלָה, וְאָמַר שְׁלָמִים, אִו שֶׁהִתְכַּוֵּן לֹאמַר הָרִי זֶה עוֹלָה, וְאָמַר שְׁלָמִים לֹא אָמַר כָּלוּם. נִתְכַּוֵּן לְנֹדֵר בְּעוֹלָה, וְאָמַר קָרְבֵּן, לְנֹדֵר בְּחֶרֶם, וְאָמַר הַקֹּדֶשׁ דְּבָרָיו קִיָּמִים: שֶׁהָעוֹלָה קָרְבֵּן, וְהַחֶרֶם הַקֹּדֶשׁ. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזֶה.

יג. בְּנִדְרִים וּנְדָבוֹת, אֵינוֹ צָרִיךְ לְהוֹצִיא בְּשִׁפְתָּיו; אֲלֹא אִם גָּמַר בְּלִבּוֹ, וְלֹא הוֹצִיא בְּשִׁפְתָּיו כָּלוּם חַיִּב. פִּיצֵד: גָּמַר בְּלִבּוֹ שְׁזֹו עוֹלָה, אִו שִׁיבִיא עוֹלָה הָרִי זֶה חַיִּב לְהִבִּיא, שֶׁנֶּאֱמַר "כָּל נָדִיב לִבּוֹ, יִבִּיאָהּ" (שְׁמוֹת ל,ה): בְּנִדְבִיבַת הַלֵּב, יִתְחַיֵּב לְהִבִּיא. וְכֵן כָּל פִּיּוּצָא בְּזֶה מִנְדָּרֵי קֹדְשִׁים וּנְדָבוֹת.

יד. אֶחָד נְדָרִים וּנְדָבוֹת, עִם שְׂאָר הַדְּבָרִים שְׂאָדָם חַיִּב בָּהֶן מַעֲרָכִים וְדָמִים וּמַעֲשָׂוֹת וּמִתְנֻנּוֹת עֲנִיִּים מִצּוֹת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה שִׁיבִיא הַכֹּל בְּרָגֶל שִׁפְגָּע בּוֹ תַּחֲלָה, שֶׁנֶּאֱמַר "וּבִאֵת שְׁמָהּ. וְהִבִּאתֶם שְׁמָהּ" (דְּבָרִים יב,ה-ו): כְּלוֹמַר, בָּעֵת שֶׁתְּבוֹא לַחֵג, תִּבִּיא כָּל מֶה שְׂאֵתָה חַיִּב בּוֹ וְתִתֵּן כָּל חוֹב שֶׁעָלֶיךָ, לְשֵׁם.

טו. הִגִּיעַ הָרֶגֶל, וְלֹא הִבִּיא הָרִי זֶה בְּטֹל מִצּוֹת עֲשֵׂה; עֲבָרוּ עָלָיו שְׁלוֹשׁ רִגְלִים, וְלֹא הִקְרִיב קָרְבָּנוֹתָיו שֶׁנֶּדָּר אִו הִתְנַדֵּב, אִו שְׁלֹא נָתַן הָעֲרָכִים וְהַחֲרָמִים וְהַדָּמִים הָרִי זֶה עֲבָר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא תֵּאָחֵר לְשִׁלְמוֹ" (דְּבָרִים כג,כב): אֵינוֹ עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, עַד שִׁיעֲבָרוּ עָלָיו רִגְלֵי הַשָּׁנָה כְּלָה. וְאֵין לוֹקִין עַל לֹא זֶה, לְפִי שְׂאֵין בּוֹ מַעֲשֶׂה.

טז. הַקֹּדֶשׁ בְּהֵמָה לְמִזְבֵּחַ, וְעֲבָרוּ עָלָיו שְׁנֵי רִגְלִים, וְנָפַל בָּהּ מוֹם, וּפְדִיָּה עַל גֵּב בְּהֵמָה אַחֲרַת אֵינוֹ עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, עַד שִׁיעֲבָרוּ עַל הָאַחֲרַת שְׁלוֹשׁ רִגְלִים. וְאַחֲד הָאִישׁ וְאַחֲד הָאִשָּׁה, עוֹבֵרַת בְּכָל תֵּאָחֵר; אֲבָל הַיּוֹרֵשׁ, אֵינוֹ עוֹבֵר בְּכָל תֵּאָחֵר.

יז. כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁעֲבָרוּ עָלֵיהֶן שְׁלוֹשׁ רִגְלִים לֹא נִפְסְלוּ, אֲלֹא מִקְרִיבָן וּכְשָׁרִים; וּבְכָל יוֹם וְיוֹם אַחֲרֵי הַשְּׁלוֹשׁ רִגְלִים, הוּא עוֹבֵר בְּכָל תֵּאָחֵר, וּבֵית דִּין מְצֻוִּין לַעֲשׂוֹתוֹ מִיָּד, עַד שִׁיקְרִיב קָרְבָּנוֹתָיו בְּרָגֶל שִׁפְגָּע בּוֹ תַּחֲלָה. אֵף עַל פִּי שֶׁנֶּאֱמַר "לְרֹצֵנוֹ" (ויקרא א,ג), כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שִׁיאֲמַר רוּצָה אָנִי: בֵּין שֶׁנֶּדָּר וְלֹא הִפְרִישׁ, בֵּין שֶׁהִפְרִישׁ וְלֹא הִקְרִיב כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שִׁיקְרִיב.

יח. כָּל חַיִּבֵי עוֹלוֹת וּשְׁלָמִים, מִמִּשְׁכָּנֵין אוֹתָן: אֵף עַל פִּי שְׂאֵין מִתְכַּפֵּר לוֹ עַד שִׁירְצָה, שֶׁנֶּאֱמַר "לְרֹצֵנוֹ" (ויקרא א,ג) כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שִׁיאֲמַר רוּצָה אָנִי. אֲבָל חַיִּבֵי חֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת, אֵין מִמִּשְׁכָּנֵין אוֹתָן הוֹאִיל וְהֵם מַעֲכָבִי כְּפָרָה, אֵין חוֹשְׁשִׁין לָהֶם שְׂמָא יִפְשְׁעוּ וַיִּשְׁהוּ קָרְבָּנוֹתֵיהֶן: חוּץ מִחֲטָאת נָזִיר, הוֹאִיל וְאֵינָהּ מַעֲכָבֶת אוֹתוֹ מְלִשְׁתוֹת יֵין שְׂמָא יֵאָחֵר אוֹתָהּ; לְפִיכָךְ מִמִּשְׁכָּנֵין אוֹתוֹ עָלֶיהָ.